

Bijlage I, behorende bij artikel 1, tweede lid, onderdeel a, van de Regeling Nationale Rekeningen enquête 2024.

Vragenlijst Jaarverslag 2023

KvK

Centraal Bureau voor de Statistiek

Contact: World Trade Center
Piscaderabaai z/n (eerste verdieping)
Tel. (+5999) 8392300

nationale.rekeningen@cbs.cw

Website: www.cbs.cw

Interviewer: _____ Telefoon: _____

Volgnr:

**NATIONALE REKENINGEN
VRAGENLIJST JAARVERSLAG 2023**

IN TE VULLEN DOOR HET BEDRIJF

Naam contactpersoon: _____

Telefoon: _____

Fax: _____ Email: _____
(zie vraag 8a)

Tenminste één van beide blokken invullen

IN TE VULLEN DOOR ADMINISTRATIE-OF ACCOUNTANTSKANTOOR

Naam kantoor: _____

Naam contactpersoon: _____

Telefoon: _____

Fax: _____ Email: _____
(zie vraag 8 en 8a)

BELANGRIJK: Lees vóór het invullen van de vragenlijst de toelichting

Alléén de vragen beantwoorden die voor uw bedrijf van toepassing zijn

VRAGENLIJST JAARVERSLAG 2023

Sector

KvK

Zone

Volgnr.:

ALGEMEEN:

1 Heeft dit bedrijf een off-shore vergunning?

Ja

Nee

(een bedrijf met een off-shore vergunning mag geen goederen of diensten verkopen in Curaçao)

2 Rechtsvorm:

1 N.V.

6 V.O.F.

2 B.V.

7 Publiekrechtelijk orgaan

3 Eenmanszaak
met of zonder personeel

8 Vakbond

4 Stichting

9 Vereniging

5 Maatschap

10 Anders (b.v. C.V.): _____

3 Hoeveel procent van uw (bedrijfs)vermogen is in het bezit van een buitenlands bedrijf?

Gelieve uw antwoord te specificeren met het percentage
en het land van vestiging van het buitenlandse bedrijf

%	Land

4 Hoofdactiviteit:

5 Het boekjaar loopt van _____ t/m _____ 2023

(Indien het boekjaar niet samenvalt met het kalenderjaar, gelieve gegevens over het jaar dat **eindigt** in
2023 op te geven)

6 Was de onderneming het hele boekjaar (afgezien van vakantie) actief?

Ja

Nee

7 Zijn in de financiële gegevens hierachter ook gegevens van vestigingen in het
buitenland, op Aruba of op de BES eilanden opgenomen?

Ja

Nee

Indien ja, graag percentage van aandeel opgeven %8 Veel bedrijven laten deze enquête door hun accountant/boekhouder invullen. Vindt u het
goed dat het CBS deze enquête in de toekomst rechtstreeks naar uw administratie- of
accountantskantoor stuurt? Indien ja, gelieve op het voorblad de gegevens in te vullen

Ja

Nee

8a Wilt u (of uw accountant/boekhouder) in het vervolg de formulieren per email ontvangen?

Ja

Nee

Indien ja, gelieve op het voorblad uw emailadres in te vullen

PERSONEEL:

per

30 juni

31 december

9 Aantal betaalde personeelsleden (op de loonlijst), **inclusief** parttimers10 **Deel van vraag 9 dat** minder dan 25 uur per week werkzaam is11 Niet betaald personeel (= eigenaren en meewerkende
gezinsleden die niet op de loonlijst staan, geen losse krachten)

12 Gemiddeld aantal werkenden (betaald plus niet betaald)

BATEN
(zie toelichting)

13	Subsidies van de overheid (subsidie niet meetellen bij de totale baten bij vraag 18)	
14	Productie industrie, bouwbedrijven, landbouw en nutsbedrijven	
15	Omzet groot- en kleinhandel	
16	Omzet horeca (hotels, restaurants, snacks etc.)	
17	Inkomsten uit dienstverlening	
		+
18	Totale baten (14 t/m 17)	0
19	Kostprijs (excl. personeelskosten; zie toelichting)	
		-
20	Bruto winst (18 minus 19)	0
LASTEN		
21	Afschrijvingen op materiële vaste activa	
22	Bruto lonen en salarissen (alleen eigen personeel) en overige personeelskosten	
23	Sociale lasten (werkgeversdeel)	
24	Overige operationele lasten (geen winstbelasting)	
		+
25	Totale lasten (21 t/m 24)	0
26	Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening (20 minus 25)	(+/-) 0

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

27	Interestbaten		-/- interestkosten		= saldo	(+/-)	0
28	Overige financiële baten en lasten					(+/-)	

BUITENGEWONE BATEN EN LASTEN

29	Boekwinst/verlies op verkochte vaste activa	(+/-)	
30	Overige buitengewone baten en lasten	(+/-)	
		+	
31	Totaal van 27 t/m 30	(+/-)	0
32	Resultaat voor belasting (26 plus 31)	(+/-)	0

De volgende vragen zijn alléén bedoeld voor NV's of BV's

33	Winstbelasting over 2023	
34	Ingehouden winsten over het boekjaar 2023	
35	Te betalen dividend over 2023	
36	Te Ontvangen dividend/resultaat uit deelnemingen 2023	

BALANS:*(zie toelichting)*

Alle bedragen afronden op duizenden guldens

	<u>eind 2023</u>	<u>eind 2022</u>
37 Materiële vaste activa (boekwaarde ná geaccumuleerde afschrijvingen)		
(controlehokje) 0		
Een controle op de eindwaarde van de vaste activa kan als volgt worden toegepast:		
Eindwaarde 2022 + investeringen 2023 -/- desinvesteringen 2023 -/- afschrijvingen 2023		
+/- boekwinst(verlies) = eindwaarde 2023		
Voorraden:		
38 Eigen produkten		
39 Goederen in bewerking		
OOK onderhanden werk in de bouw		
40 Grondstoffen en halffabrikaten		
41 Handelsgoederen		
	+	+
42 Totale voorraden op de balans (38 t/m 41)	0	0
43 Balanstotaal (zie toelichting)		

TOELICHTING OP DE MATERIËLE VASTE ACTIVA:

(Afschrijvingenstaat gebruiken bij het invullen van de volgende vragen)

Investeringen
(aanschafwaarde)**Des**investeringen
(de opbrengst
hiervan, **niet** de
boekwaarde)

Let op: Beide kolommen zijn voor het boekjaar 2023

Investeringen in/desinvesteringen van materiële vaste activa:

	<u>2023</u>	<u>2023</u>
44 Bedrijfsgebouwen (inclusief grond)		
45 Andere bouw- en grondwerken		
46 Gronden en terreinen (onbebouwd)		
47 Transportmiddelen		
48 Computers en software		
49 Machines, installaties, kantoor- en winkelinventaris en overige bedrijfsuitrusting		
	+	
50 Totale investeringen/desinvesteringen (44 t/m 49)	0	0
51 Welk deel van de investeringen werd in eigen beheer vervaardigd ? (zie toelichting)		
52 Waarvan geactiveerde lonen en salarissen van eigen personeel		
53 Waarvan overhead/algemene kosten		
54 Kosten van onderzoek en ontwikkeling (R&D) (zie toelichting)		

De ervaring heeft geleerd dat het invullen van het onderdeel betreffende investeringen en desinvesteringen veel problemen oplevert. U kunt veel vragen van het CBS voorkomen door een kopie van de toelichting op de balans waarin het verloop van de materiële vaste activa wordt gegeven aan het enqueteformulier toe te voegen. Ook een kopie van de toelichting op de personeelskosten wordt zeer op prijs gesteld.

TOELICHTING:

Een onderneming is de kleinste eenheid met een eigen balans en winst- en verliesrekening. Een onderneming bestaat voor de Nationale Rekeningen uit één of meer vestigingen op hetzelfde eiland. Buitenlandse vestigingen (ook vestigingen op andere eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen) dienen niet in deze vragenlijst te worden verwerkt.

Let op: De bedragen op het vragenformulier dienen in duizenden guldens te worden ingevuld en correct te worden afgerond. Een bedrag van NAf 5.000,- wordt dus ingevuld als 5; NAf 5.499,- wordt ook 5. Pas bij NAf 5.500,- dient 6 te worden opgegeven.

- 3 Het doel van deze vraag is om inzicht te krijgen in de mate waarin er sprake is van *Foreign Direct Investment* (FDI). FDI is een investering van een individu of entiteit in een ander land dan het land van vestiging, waarbij er sprake is van het uitoefenen van invloed op besluitvorming in het geïnvesteerde bedrijf.
- 4 De hoofdactiviteit van de onderneming is die bedrijfsactiviteit waaruit de grootste opbrengst wordt verkregen, of waarbij het grootste aantal werknemers is betrokken. Het eerste criterium heeft de voorkeur. De hoofdactiviteit wordt later gecodeerd door het CBS.
- 9 Betaald personeel in dienst van de onderneming omvat alle personeel **op de loonstaten** van de betreffende maanden, **inclusief personen die gemiddeld minder dan 25 uur per week werken**. De parttimers in loondienst die vermeld worden bij vraag 10 moeten ook in de totale aantallen bij vraag 9 meegeteld worden. Let op: ingehuurd personeel (uitzendkrachten, losse krachten, consultants etc.) worden hier **niet** inbegrepen. De kosten hiervan dienen bij vraag 24 ingevuld te worden.
- 10 Let op dat het aantal parttimers in loondienst, dat hier wordt vermeld, is inbegrepen bij vraag 9. Het antwoord bij vraag 10 kan dus niet hoger zijn dan het antwoord bij vraag 9.
- 11 Niet-betaald personeel: eigenaren en meewerkende gezinsleden die niet op de loonlijst staan. Hieronder vallen b.v. niet de mensen die het kantoor of de tuin schoonmaken of andere losse krachten.
- 12 Het gemiddeld aantal personeelsleden dient bij voorkeur berekend te worden als het gemiddelde over de 12 maanden van het boekjaar. Niet betaald personeel ook meetellen bij de berekening van dit gemiddelde.
- 13 Alléén subsidie van de Overheid opgeven. De subsidie dient niet opgeteld te worden bij de totale baten van vraag 18.

Beantwoording van vraag 14 t/m 17 is afhankelijk van de hoofdactiviteit van de onderneming:

- 14 Bij productie industrie slechts invullen de waarde van door de onderneming **zelf** geproduceerde goederen. De omzet van goederen ingekocht bij derden voor doorverkoop dient te worden opgenomen onder vraag 15 (omzet handel).
- 15 Bij deze vraag slechts invullen de omzet van goederen die niet door deze onderneming geproduceerd of bewerkt zijn. Statiegeld bij verkoop van frisdranken en bier niet meetellen. Zowel contante verkopen als op rekening en op huurkoopcontract meenemen in de omzet.

- 16 Hier wordt de omzet van hotels, cafés of restaurants opgegeven. Ook snacks en cateringbedrijven dienen hier hun omzet op te geven.
- 17 Dienstverlenende bedrijven zijn b.v. vervoersbedrijven, radio- en televisie-omroepen, accountantskantoren, advocaten, verhuurbedrijven, medische praktijken en instellingen, beauty salons, schoonmaakbedrijven, duikscholen etc.
- 19 Onder kostprijs **geen** personeelskosten opnemen. De kosten van eigen personeel dienen bij de vragen 22 en 23 opgegeven te worden, terwijl werk van derden (contractors, etc.) bij de overige operationele lasten (vraag 24) moet worden vermeld.
De kostprijs omvat voor handelsbedrijven de inkoop van goederen en voor productiebedrijven de inkoop van grondstoffen en materialen. Grondstoffen zijn alle materialen die in het productieproces worden verbruikt. Voor de vaststelling van de totale inkoopwaarde moet worden uitgegaan van de factuurbedragen. Meetellen: inkларingskosten, invoerrechten (indien zelf ingevoerd), vrachtkosten, tijdelijke opslagkosten (betaalbaar aan derden), premies transportverzekeringen, en eenmalige verpakkingskosten. Aftrekken: ontvangen kortingen wegens contante betaling of anderszins.
- 21 Alléén afschrijvingen op materiële vaste activa opgeven. Géén afschrijvingen op b.v. goodwill of voorraden e.d.
- 22 Alléén basisloon van eigen personeel. Betalingen aan contractors en uitzendbureau's, etc. opgeven bij overige operationele kosten (vraag 24). Ondernemersinkomen alleen meetellen voorzover het op de loonlijst staat. Aftrekken: de ziektegeden die uit hoofde van de ziekteverzekering worden terugontvangen van de SVB.
Loonkosten die drukken op investeringen in eigen beheer hier niet vermelden. Deze worden opgegeven bij 52.
Onder overige personeelskosten vallen b.v. overwerkvergoedingen, bonussen, tantièmes, gratificaties, vakantietoelagen, vergoedingen in **natura** (bijv. vrij wonen, voeding en vervoer), sociale uitgaven en commissies aan verkopers. Ook winstuitkeringen aan directie- en andere personeelsleden dienen hier opgegeven te worden. Opleidingskosten en beroepsmatige werkkleding zijn **geen** personeelskosten, deze kosten vallen onder de overige operationele kosten (24).
- 23 Onder sociale lasten komt het **werkgeversdeel** van de premies betaald aan de SVB, maar ook particuliere verzekeringen die ten behoeve van het personeel worden afgesloten, b.v. pensioen- of ziekteverzekeringen. Tot de sociale lasten tevens rekenen uitkeringen bij ontslag (cessantia) indien deze rechtstreeks betaald zijn.
- 24 Overige operationele kosten betreffen **alle** niet eerder genoemde niet-duurzame goederen en diensten bij derden aangeschaft, zoals huur van een pand, telefoon- en elektriciteitskosten, ingehuurd personeel en andere ingehuurde diensten. Dotaties aan voorzieningen (b.v. dubieuze debiteuren) of andere buitengewone lasten zoals koersverschillen e.d. zijn uitgesloten. Buitengewone, niet operationele kosten moeten worden ingevuld bij vraag 30.
- 28 Overige financiële baten en lasten betreffen koersverschillen, bankkosten e.d.
- 29 Zie toelichting bij vraag 44 t/m 50 betreffende de desinvesteringen voor het bedrag dat bij deze

vraag dient te worden ingevuld. Het gaat hier om het verschil tussen de verkoop- en de boekwaarde, en kan negatief of positief zijn.

- 30 Buitengewone baten en lasten betreffen inkomsten en uitgaven die incidenteel (niet jaarlijks) voorkomen zoals schade-uitkeringen, dotaties aan of vrijval van voorzieningen e.d.
- 32 Indien u over een jaarrekening beschikt, moet dit bedrag overeenkomen met het resultaat vóór belasting in de jaarrekening.
- 37 De boekwaarde van de materiële vaste activa invullen, dus aanschaffingsprijs minus geaccumuleerde afschrijvingen
- 38 t/m 41
Vermeld voorraden "netto", dus na voorziening voor incurante voorraden. Bouwbedrijven dienen bij vraag 39 onderhanden werk te vermelden. Hotels, restaurants and cafe's dienen de voorraden bij vraag 40 (grondstoffen en halffabrikaten) in te vullen.
- 43 Het balanstotaal omvat de totale activa, dus de totale bezittingen van de onderneming op de balansdatum. Dit is de onderste regel van de balans en dus **niet** de optelling van vraag 37 en vraag 42.

Gebruik de afschrijvingenstaat voor de vragen over investeringen en desinvesteringen

44 t/m 50

Onder **investeringen** in vaste activa moet worden vermeld de aanschafwaarde van duurzame productiemiddelen, die gedurende het boekjaar zijn gekocht (geen operational leasing). Duurzame productiemiddelen zijn goederen die een levensduur hebben van 1 jaar of langer. In de investeringen dienen mede begrepen te zijn de installatiekosten, architectenkosten, notaris- en andere overdrachtskosten, vaste voorzieningen in gebouwen, uitgaven voor groot onderhoud van de kapitaalgoederen en de waarde van in het boekjaar geïnvesteerde gelden in bouwwerken die nog niet zijn opgeleverd aan de onderneming.

Niet opnemen: investeringen in vestigingen in het buitenland (of op andere eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen); overneming van in bedrijf zijnde ondernemingen waarvan het bedrijf in ongewijzigde vorm wordt voortgezet; investeringen in immateriële activa, zoals patenten, concessies, goodwill, etc. Evenmin financiële activa.

Onder ***andere bouw- en grondwerken*** wordt verstaan: niet-bedrijfsgebouwen, zoals woningen, verenigingsgebouwen en sportzalen, en werken zoals grondverbetering, aanleg sportvelden, tennisbanen, parkeerterreinen, asfaltering opritten, etc.

In de kolom voor **Desinvesteringen** dient de volledige opbrengst (**verkoopwaarde**) vermeld te worden van de verkoop van materiële vaste activa. Verschillen tussen de opbrengst en de boekwaarde van de verkochte materiële vaste activa moeten bij vraag 29 vermeld worden.

- 51 Onder investeringen in eigen beheer wordt verstaan het vervaardigen, verbouwen of bedrijfsklaar maken van vaste activa (gebouwen, machines, installaties, etc.) die door het bedrijf zelf gebruikt zullen worden en die dus niet voor de verkoop bestemd zijn. Bij het installeren van machines en installaties dienen alle van derden betrokken goederen en diensten te worden afgetrokken. Het overblijvende deel van de investeringen in eigen beheer

valt uiteen in loonkosten eigen personeel en overhead. Deze onderverdeling wordt in 52 en 53 gevraagd.

- 54 Sinds kort worden de kosten van **onderzoek en ontwikkeling (R&D)** in de **investeringen** opgenomen. R&D is het op systematische (planmatige) basis uitvoeren van creatieve werkzaamheden met het doel nieuwe producten te ontdekken en te ontwikkelen, het verbeteren van bestaande producten of het ontdekken en ontwikkelen van nieuwe of efficiëntere productieprocessen (innovatie). R&D wordt behandeld als bruto-investeringen, in gevallen dat het overduidelijk is dat de activiteiten economische voordeel hebben voor de eigenaar. Anders worden de activiteiten behandeld als intermediair verbruik (vraag 19 t/m 24).

Voorbeelden van R&D

- Productiebedrijven (landbouw, visserij, mijnbouw, de industrie, elektriciteit, gas, water, afvalbeheer, bouw): onderzoek naar nieuwe producten of productiemethoden.
- IT-activiteiten: het oplossen van conflicten binnen hardware of software; de ontwikkeling van software voor zakelijke toepassingen en informatiesystemen.
- Banken en verzekeringen: de ontwikkeling van nieuwe software voor thuisbankieren; het onderzoeken van consumentengedrag met als doel nieuwe soorten rekeningen en bankdiensten te ontwikkelen; onderzoek naar sociale fenomenen met een impact op je dienst en die kunnen resulteren in nieuwe vormen van verzekering (gezondheid, pensioen, enz.); onderzoek met als doel nieuwe of aanzienlijk verbeterde financiële diensten te ontwikkelen (nieuwe concepten voor rekeningen, leningen, verzekeringen en spaarinstrumenten).
- Andere diensten: analyse van de effecten van de economische en sociale veranderingen op de consumptie en vrijetijdsbesteding; analyse van veranderde verwachtingen en voorkeuren van de consument; onderzoek naar nieuwe reis-en vakantieconcepten.

Waardering van R&D:

- indien uitgevoerd door gespecialiseerde commerciële laboratoria of instituten, waarden tegen het bedrag van de verkoop, het contract, de commissies, honoraria etc.;
- indien uitgevoerd door overheidsinstellingen, universiteiten, non-profit onderzoeksinstituten etc., waarden tegen de totale kosten;
- indien door het bedrijf zelf uitgevoerd, de waarde schatten op basis van de kosten die in rekening zouden worden gebracht indien de R&D commercieel was uitbesteed of op basis van de totale productiekosten, inclusief de kosten van vaste activa die worden gebruikt in de productie.

EXPLANATORY NOTES:

A company is the smallest unit with its own balance sheet and profit and loss account. In terms of the National Accounts a company consists of one or more establishments on the same island. For this purpose, foreign branches (also branches on the other islands of the former Netherlands Antilles) are considered third parties.

Attention: The amounts on the questionnaire must be entered in thousands of guilders and rounded correctly. An amount of NAf 5,000.00 should be rounded to 5; NAf 5,499.00 should also be rounded to 5. NAf 5,500.00 should be rounded to 6.

- 3 The purpose of this question is to get an insight at the level of Foreign Direct Investment (FDI). FDI is an investment of an individual or entity in a foreign country (not the country of residence), designed to acquire control or substantial influence over the decision making of the business.
- 4 The main activity is the activity which generates the largest revenue, or in which the largest number of employees is engaged. The first criterion is preferred. The main activity will be given a code by the CBS.
- 9 Paid personnel include all personnel **on the payroll** (loonstaten) of the months under study, **including personnel working less than 25 hours a week**. Part time workers on the payroll, who are stated at question 10, should also be included in the totals at question 9. Important note: temporary staff (temporary workers, casual workers, consultants etc.) should not be included here. The costs of temporary staff should be entered at question 24.
- 10 Part-time workers on the payroll, mentioned here, should be included in the totals at question 9. The figure at question 10 cannot be higher than the figure at question 9.
- 11 Non-paid personnel: proprietors and family members working in the company who are not on the payroll. These don't include casual laborers cleaning the office or the garden, etc.
- 12 The average number of personnel preferably should be calculated as the average over the 12 months of the financial year. Non-paid personnel should be included in this average.
- 13 Mention **only** subsidies from the Government. Do not include the subsidies at the total income at question 18.

Completion of questions 14 thru 17 depends on the main activity of the company:

- 14 Only state production of goods manufactured by the firm **itself**. Sales of goods purchased from third parties for resale should be filled out at question 15.
- 15 Commercial activities are sales of goods **not** manufactured by this company (net of sales discounts). Deposits on bottles and crates received when selling beverages should not be included in total sales. Cash sales, credit sales and sales on hire purchase should be included here.

- 16 Turnover from hotels, restaurants or bars can be given here. Also turnover from catering and snacks should be mentioned here.
- 17 Services rendered are for example services from transport services, radio and television broadcasters, accountants, lawyers, car rentals, medical practitioners and institutes, beauty parlors, cleaning companies, diving centers etc.
- 19 Wages and salaries should **not** be included under cost of sales. The costs of own personnel should be mentioned at questions 22 and 23, whereas work from third parties should be provided under other operational costs (question 24).

The costs of sales for trade firms include the purchases of merchandise and for manufacturing firms the purchases of raw and auxiliary materials. Raw materials are all materials that are used up in the production process.

To determine the purchase value of raw materials and merchandise, use the invoice amounts. Include: the cost of clearing the goods, import duties (if imported directly by the company), freight costs, temporary storage charges charged by third parties, premiums for transportation insurance, and the cost of disposable packing materials. Deduct: cash discounts and special rebates obtained.

- 21 Mention only the depreciation on tangible fixed assets, **not** the depreciation on goodwill or inventories for example.
- 22 Only basic salaries of the company's personnel should be included. Payments to third parties (contractors, employment agencies, etc.) should be included in question 24 (other operational costs). Income of owners should only be included if it is on the payroll. Deduct the sickness benefits which have been received from the social security bank (SVB). Do not include wage costs pertaining to investments on own account. These should be stated at question 52.
Other personnel expenses cover overtime pay, staff bonuses, gratuities, dearness and holiday allowances, value of wages in kind (free lodging, free meals, transportation), social events and commissions to own sales staff. Distribution of profits to directors and other personnel should also be mentioned here. Expenses for training and professional working clothes are **not** personnel expenses, these expenses fall under other operational costs (question 24).
- 23 Social security contributions include the **employers** part of premiums paid to the SVB (AOV/AWW and sickness insurance), and other private insurances paid on behalf of the personnel (e.g. pension premiums and private sickness insurances). Include severance payments (cessantia) if these were paid out directly to the employee.
- 24 Other operational costs include **all other** non-durable goods and services purchased from third parties, such as rental costs, telephone and electricity costs, hired personnel and other hired services. Donations to provisions (e.g. dubious debtors) or other extraordinary expenses, like differences in price etc. are excluded. Extraordinary, non-operational costs, should be filled out at question 30.
- 28 Other financial income and expenses concerns costs such as difference in prices, bank costs and such.

- 29 Look at the notes to questions 44 through 50, concerning the disposals, for the amount that needs to be filled in at this question. It concerns the difference between the proceeds and the book value, which can be a negative or a positive amount.
- 30 Other extraordinary income and expenses include costs such as damages, donations to or release of provisions and such-like.
- 32 If there is a financial statement, this amount should be equal to the amount of profit before taxes or loss on the financial statement.
- 37 The book value should be given here, i.e. acquisition minus the accumulated depreciation

38 through 41

State inventories "net"; after provisions for unmarketable inventories.

Construction companies should also report work in progress at question 39. Hotels, restaurants and bars should state their inventories at question 40 (raw and auxiliary materials for production).

- 43 Total assets on the balance sheet are the combined possessions on the balance date. This is **not** equal to the sum of questions 37 and 42.

Use the depreciation schedule to answer the questions about investments and disposals

44 through 50

Investments in tangible fixed assets include the purchase value of all durable means of production (capital goods) purchased during the financial year.

Durable means of production are goods which have an expected life of more than 1 year. Capital goods that are leased by way of an operational lease should not be included here. Investments should also include the cost of installations, architect costs, notary and other transfer costs, cost of permanent fixture in buildings, as well as expenses for capital repairs.

Funds invested during the fiscal year in construction projects which have not yet been delivered should also be included.

Do ***not*** include: investments in foreign branches (or other islands of the former Netherlands Antilles), take-over of existing firms which will continue their operations unchanged, and investments in intangible assets like goodwill, copyright and patents, also no portfolio investments.

Other construction and groundwork includes non-commercial buildings, such as dwellings, association buildings, sports facilities, construction of parking lots and asphaltting.

In the column for **Disposals** the total proceeds (**sales value**) from sales of tangible fixed assets that were in use by the company should be stated. Differences between proceeds of the sale and book value of the capital goods sold should be mentioned at question 29.

- 51 Investments produced or installed on own account include the manufacturing, construction and/or installation of fixed assets (buildings, machinery, installations, etc.) for the company's use (not for sales purposes). In this case, all goods and services obtained from third parties should be deducted. The remaining part of the investments on own account consists of two parts: labor costs of own personnel and overhead costs. This subdivision should be given at the questions 52 and 53.
- 54 Recently, the **costs of research and development (R&D)** have been included in the **investments**. R&D is creative work undertaken on a systematic (regular) basis for the purpose of discovering or developing new products, improving existing products or discovering or developing new or more efficient processes of production (innovation). R&D is treated as gross fixed capital formation (investment) when it is obvious that the activity entails economic benefit for its owner. Otherwise, the activities are treated as intermediate consumption (question 21 through 24).

Examples of R&D

- Production companies (agriculture, fishing, mining, manufacturing, electricity, gas, water, waste management, construction): research into new production methods.
- Software-related activities: the effort to resolve conflicts within hardware or software; the development of business application software and information systems.
- Banking and insurance: the development of new software for online banking; the development of techniques for investigating consumer behavior for the purpose of creating new types of accounts and banking services; research on social phenomena with an impact on new types of insurance (health, retirement, etc.); R&D related to new or significantly improved financial services (new concepts for accounts, loans, insurance and saving instruments).
- Other services: analysis of the effects of economic and social change on consumption and leisure activities; the development of new methods for measuring consumer expectations and preferences; research into new travel and holiday concepts.

How to value R&D:

- R&D undertaken by specialized commercial research laboratories or institutes should be valued by receipts from sales, contracts, commissions, fees, etc.;
- R&D undertaken by government units, universities, non-profit research institutes, etc. should be valued on the basis of the total costs incurred.
- If R&D is undertaken on your own behalf, the value should be estimated as if subcontracted commercially or on the basis of the total production costs including the costs of fixed assets used in production.